

**ИНТЕРВЈУ СА АРХИМАНДРИТОМ ЗАХАРИЈОМ (ЗАХАРУ),
духовником Манастџира Светої Јована Крстиишеља у
Есексу (Велика Бриџанија), 31.10.2024.**

Монахиња Ефимија: Благословите, оче Захарија. Добро нам дошли.

Архимандрит Захарија: Боље вас нашли.

Монахиња Ефимија: Ово је Ваша друга посета нашој земљи. Показали сте велику љубав и уложили велики труд да допутујете у нашу земљу, Србију, и да учествујете на Светопрохорском Сабору. Можете ли нам рећи Ваше утиске о оваквим монашким сабрањима, која организује Епархија врањска са благословом Светог Синода Српске Цркве? Да ли мислите да су оваква сабрања значајна за монахе нашег времена?

Архимандрит Захарија: Да. Пре свега, морам да исправим то што сте рекли. Рекли сте да сам уложио труд да дођем у вашу земљу. Ја Србију такође сматрам својом земљом. Зато што је православна земља, а будући да смо православни хришћани, срамота је да уопште имамо границе између православних земаља. Требало би да буде једна земља. Али, нема везе. Разумете шта мислим.

Монахиња Ефимија: Да, наравно.

Архимандрит̄ Захарија: Да. Велика је радост бити на овим сабрањима, које је организовао његово Високопреосвештенство митрополит Пахомије, зато што су веома корисна и веома поучна и веома едукативна за клир, за монахе и за клир. Разговарали смо о многим стварима, које поучавају монахе и усмеравају их у њиховим верским дужностима, у њиховим послушањима. Дакле, мислим да је дивно да је ове године то био трећи по реду из ове серије, и надам се, уз Божију помоћ и благослов владике, да ће се наставити сваке године. Велика ми је част што сам био на два од њих, прошле године и ове године. И ако Бог да, и будем добро, доћи ћу и следеће године такође. Зато што је прилично изазовно и помаже нам да зађемо дубље у ствари наше вере, у тајне наше вере. Да зађемо дубље у ризнице нашег предања. Јер, како кажу Руси: „Большому короблю нужно большое море.“ За велики брод, потребан вам је велики океан. И, православној Цркви, тако величанственој Цркви, потребан је океан Божије благодати, Божије истине. То је наш главни задатак. Да то откривамо и задобијамо, за нашу сопствену корист, за наше сопствено спасење и за корист наших ближњих.

Монахиња Ефимија: Хвала Вам. Оснивач вашег манастира, који је сад прибројан збору Светих, Свети Софроније Сахаров, био је савременик Светог Николаја Жичког и Светог Јустина Ћелијског и Врањског, да ли бисте могли да нам кажете нешто у вези са Светим Софронијем и ова два велика светитеља Српске Цркве?

Архимандрит̄ Захарија: Да. Не знам баш много. Имам само једну или две речи од оца Софронија. Али, знам да је отац Софроније био у контакту са обојицом. Владика Николај је био владика који га је рукоположио у чин ђакона када је био монах на Светој Гори. Владика Николај је волео да често посећује Свету Гору, и имао је добре односе са монасима. Посебно је имао пријатељске везе са Светим Силуаном, који је био духовни руководитељ нашег оца оснивача, оца Софронија Сахарова. Сваки пут када је одлазио на Свету Гору, посетио би Манастир Светог Пантелејмона, руски Манастир Светог Пантелејмона, и тамо је сигурно сретао Светог Силуана. Отац Софроније га у почетку није познавао. Николај Велимировић, дошао је на рукоположење. И то је први пут када су упознали један другога. Одржавали су неки контакт. Сваки пут када је посећивао манастир на Светој Гори, ишао би да види Светог Силуана,

који је био манастирски економ, а такође је бринуо о једноставној продавници књига коју су тамо имали, у којој би он /владика Николај/ куповао неке посебне књиге о учењу Светих отаца Цркве. Отац Софроније је причао о неким догађајима из њихових сусрета. Посебно о једном догађају. Отишли су тамо и, владика Николај је хтео да купи неке књиге. Наручио је приличан број, имао је велику торбу – да је напуни. И то је урадио на такав начин, наместио је књиге на такав начин, ставио је Николаја Велимировића /мисли на Светог Силуана/ у средину, и то је урадио са намером, јер је за њега то био начин да их благослови Свети Силуан, да морају да прођу кроз руке Светог Силуана. И, када је једну од тих књига, *Беседе Светиої Макарија*, давао Светом Николају, Свети Силуан му је рекао: „Ово је одлична књига.“ А, Николај је рекао: „Чак и у данашње време има људи који могу да напишу овакве књиге.“ И Свети Силуан је ухватио његову мисао и било му је веома непријатно, разумео је да је мислио на њега /Светог Силуана/. Испричао је то после оцу Софронију: „Отац Николај ме је данас ставио у незгодну ситуацију рекавши то-и-то...“ Дакле, били су пријатељи. И много година касније, отац Софроније је напустио Манастир Светог Пантелејмона, живео је у пустињи много година, дванаест година мислим да је био у пустињи. Затим је дошао у Европу, две године је био у Француској, на периферији Париза, служио је као свештеник. И тада је отишао у Енглеску и започео је са манастиром у коме смо ми сада, основао је манастир. Много година је прошло. Свети Николај, пред крај свог живота, није био добро и дошао је у Енглеску на лечење. И отац Софроније је отишао у болницу, када је чуо да је он у Лондону, да га види, због дуге историје односа који су имали. И Николај Велимировић је изразио своју радост због најновије, тада објављене, књиге оца Софронија – *Свети Силуан*. И отац Софроније му је рекао: „Свети Јустин Поповић ми је написао у писму, да је у свом учењу Свети Силуан велики колико и Свети Симеон Нови Богослов.“ И Николај Велимировић је погнуо главу и рекао: „Нет, нет. Не, не. Већи је“, рекао је. „Зато што, некад, када читамо Светог Симеона Новог Богослова, падамо мало у очајање. Али, са Светим Силуаном, док читамо његове списе, доживљавамо исцељење у себи. Само од читања његових речи.“ И имали су веома леп сусрет, и отац Софроније је био веома радостан што је његов рад добио потврду од другог светитеља, Светог Николаја Велимировића. То је један догађај који знам. Али, из овог догађаја, сазнао сам да је имао неки контакт са Светим Јустином Поповићем, који је такође писао оцу Софронију да изрази своју радост о првој књизи коју је

отац Софроније написао, *Живот и учење Светиої Силуана*. То је једина ствар коју знам. Никад нисам био радознао, и то је можда била моја грешка, нисам постављао питања како бих нешто научио. Желео сам да будем уз оца Софронија и да само слушам, а знао сам, зато што се навраћао на исту ствар, јер би се некад и по неколико пута навраћао на исту ствар, мислио сам, ако нешто не разумем први пут, ухватићу то други или трећи пут, и тако се и дешавало. Али, нисам постављао никаква питања. А нисам имао прилику да чујем више о Светом Николају Велимировићу. Али, касније, кад су почели да објављују његова дела, српски свештеник из Бирмингема – отац Миленко из Бирмингема, он је био један од пионира /у том послу/ – и када смо почели да читамо речи Светог Николаја, видели смо да је имао исти дух, дух светитеља. Врло је важно да се схвати да је у овом малом догађају целокупно Црквено предање. Била су укључена три светитеља у једном догађају: светитељ који је написао писмо, светитељ који је то потврдио и светитељ који је такође потврђен у том раду од ова друга два светитеља. Видите, ови људи су од исте врсте, од истог рода, истог квалитета, истог духа: Свети Силуан, Свети Николај и Свети Јустин Поповић. То су људи који су волели Христа и Црквено предање и били су заиста несебични у свом настојању да живе ово предање и да га предају својим наследницима, својим духовним наследницима. Али такође, били су људи великог образовања, богословског образовања, духовног образовања, способни да поучавају на прикладан начин, тако да не умање надахнуће тако велике тајне која је обухваћена речју, спасавајућом речју Господњом. Дакле, имали су нешто заједничко. Имали су богословље и теорију, обоје: духовно и обично, људско образовање. А такође су и људи великог подвижничког труда, подвижничке борбе за љубав коју су имали према заједничком Спаситељу, нашем Господу Исусу Христу. И то чини јединствени феномен у ова три светитеља Цркве. И вероватно није случајан тај догађај да су се сви сабрали пред крај живота. Јер, дуго година су се познавали, и кад год би се сретали сатима су дискутовали о веома дубоким духовним темама које су међусобно делили за међусобно назидане. Тих пар речи сам задржао у свом сећању из разговора са мојим оцем оснивачем /манастира/, духовним оцем – оцем Софронијем Сахаровим, који је заиста био велики старац прошлог века. Старац, у православном предању, не означава само стару особу. Старцима се називају сви монаси који су задобили дар духовног унутрашњег сагледавања, који су продрли у тајну Христовог домостроја, Христовог

дела спасења света. Реч старац заправо значи – пророк Божији. А реч пророк, у новој ери, после доласка нашег Господа Исуса Христа, има нарочит значај. Подразумева човека који изговара речи вечне истине, вечне вредности. Не само празне речи. Ово је значење пророштва у периоду Новог Завета, после Христовог доласка. Јер, након Христовог доласка нема пророштва о Његовом доласку, зато што је Он сам постао пророк свог Другог доласка: да ће опет доћи, и описао је догађаје који ће претходити Његовом доласку и догађаје који ће пратити Његов долазак. Дакле, он /Свети Софроније/ је био посебна личност, посебан старац, посебан пророк свог времена. Као што химна, коју му је Црква посветила каже да је био човек пун благодати, који је живео пророчким духом.

Монахиња Ефимија: Старче, Ви сте духовник Манастира Светог Јована Крститеља у Великој Британији. Да ли бисте могли да нам кажете нешто о мисији једног православног манастира у неправославном окружењу.

Архимандрит̄ Захарија: Добро, рећи ћу Вам, али нећете бити задовољни мојим одговором. Јер, да Вам право кажем, немамо ми никакву мисију. Ми нисмо мисионари, и не волимо реч мисионарење, мисија. У смислу, да ми не желимо да приморавамо друге да нас прате или да постану верници. За нас постоји само једна... једна драгоцен мисија, један драгоцен задатак. Не желимо да мењамо цео свет, знамо да за то нисмо способни. А то и није лак задатак, чак ни Бог то не може урадити. Јер, ако се супротстављамо... зато што нас је Он створио слободнима, а ми Му се супротстављамо, Он нас не може променити. Дакле, нисмо тако наивни да желимо да мењамо свет. Наравно, ако људи дођу и ми можемо да им помогнемо – помоћи ћемо им. Али, то није наш задатак ни наша мисија. У нашем животу, наша права мисија је да чинимо све што можемо како бисмо променили свет кроз једног, самог себе. Да постанемо мало бољи, како бисмо били подобни за Царство које ће доћи, за Царство Христово. То је за нас мисија. Заправо, ако су монаси настројени за мисионарење, не могу бити савршени монаси. Јер то значи да све време желе да поучавају друге. Али, суштина монаштва је следеће: монах би требало да буде тако смирен, да чува себе, да поставља себе испод сваке твари у свом смирењу, те стога није жељан иког да поучава, већ само себе да мења набоље. Не знам да ли сте могли да ме испратите.

Монахиња Ефимија: Да, да наравно. Хвала. Оче, ако би нам било на корист да ли бисте могли да нам кажете из Вашег искуства, како монаси могу да сачувају свој циљ

Архимандрит̄ Захарија: Да сачувају шта?

Архимандрит̄ Пеџар: Поновићу. Како монаси могу да сачувају циљ свог монашког позива, који није од овога света – циљ монаха, а да у исто време стоје уз своју рањену браћу и помажу им?

Архимандрит̄ Захарија: Ове две ствари би требало да иду заједно. Како да сачувају свој циљ? Знате, Господ, током последњих дана, током последње Вечере, рекао је у свом обраћању апостолима, то је у Јеванђељу по Светом Јовану: „Када будем... подигао своје руке... када будем подигнут, привући ћу све људе к себи.“ (Јн. 12, 32.) Он дела тако што привлачи људе, привлачењем. Тако да, једини начин да сачувамо наше надахнуће до краја, јесте да чувамо као драгоценост благодат коју нам Он даје у Његовој светој Цркви: када се причешћујемо светим Тајнама, а такође у молитвеном животу Цркве. Живећи овим одредбама свете Цркве, ми задобијамо извесну благодат, а ова благодат рађа у нама жеђ за већим, за све бољим и бољим стањем, и већом и силнијом љубављу према Началнику и Савршитељу (Јевр.12, 2.) наше вере, према Началнику нашег спасења, Христу. Можемо да сачувамо наше стање, и наш циљ који смо поставили у нашем животу, у нашем монашком животу, због природе Христове љубави која дела привлачењем. И, наравно, када узрастамо у овој привлачности Христове љубави, почињемо да имамо иста осећања и исте жеље и исте мисли какве су у Њему. А постоји само једна жеља и једна воља у Њему – да се сви људи спасу. И када задобијемо Његову благодат, имамо само једну жељу – да се сви спасу, то је иста жеља, и тада у нама почиње молитва за цео свет. Дакле, сви свети Божији су заступници пред Богом за сав свет. Све ове ствари долазе природно, једна за другом. Не правимо никакав програм. Бог поставља програм за нас на овом путу спасења.

Монахиња Ефимија: Оче, хвала Вам за овај дивни разговор. Надамо се да ћемо Вас опет видети.

Архимандрит̄ Захарија: Нека Бог благослови ваше дело овде, и свуда. И, помогне вашим ближњим у овој земљи. Опростите ми.

Монахиња Ефимија: Хвала, Оче.

